

Oponentní posudek diplomové práce

<i>Jméno a příjmení autora</i>	Jasová Hana
<i>Název práce</i>	<i>Odklony v trestním řízení</i>
<i>Oponent</i>	Doc. JUDr. Jan Chmelík, Ph.D.
<i>Označení vysoké školy</i>	Západočeská univerzita, Fakulta právnická, Katedra trestního práva, Plzeň

Základním smyslem odklonů v trestním řízení je relativně rychlá náprava vztahů mezi pachatelem a obětí trestného činu aniž by trestní věc přešla do stadia soudního řízení. Naplňuje se tak základní myšlenka tzv. restorativní justice. Cílem diplomové práce, jak je deklarováno v jejím úvodu, bylo zhodnocení a analýza současné právní úpravy odklonů v trestním řízení, možností jejího uplatnění a to i v konkrétních případech projednávaných u okresních soudů, a zamyšlení se nad dalšími možnostmi směřování těchto alternativních způsobů řízení.

Velmi obsáhlá práce, zpracovaná v pěti kapitolách, tak čítá 103 stran. V první kapitole jsou především definovány základní pojmy, včetně pojmu odklonu v trestním řízení a jeho jednotlivé formy, tak, jak se vyvíjely v rámci postupných novelizací našeho trestního řádu. Studentka se také zabývá teoretickou metodou deskripce a analýzy ke všem formám odklonů v trestním řízení, tedy k podmíněnému zastavení trestního stíhání, narovnání, podmíněnému odložení podání návrhu na potrestání, odstoupením od trestního stíhání mladistvého a také ke speciálnímu institutu dohodě o vině a trestu. Další téma, které je součástí této kapitoly, je otázka zachování principu presumpce nevinu u prvních čtyř z výše uvedených institutů a otázka postavení poškozeného v jednotlivých formách odklonů. Kapitola je v podstatě kompilátem citací z řady autorů, i když nutno dodat, že tyto citace jsou velmi dobře propojeny a navazují na sebe a vzájemně se doplňují a rozvíjí obsah. Přímou se ovšem nabízí otázka, která zůstává nezodpovězena, zda uplatňováním podmínky doznání obviněného pro uplatnění odklonu (podmíněného zastavení trestního stíhání) není porušena zásada práva na spravedlivý proces. Autorka se však dopouští řady chyb. Např. při analýze narovnání zaměňuje skutek se skutkovou okolností, dále výslech obviněného se neprovádí na úřední záznam ani záznam, jak uvádí (str. 28 a násl.), stejně tak je potřebné velmi uvážlivě používat tvrzení, že poškozený a svědkové podávají jenom vysvětlení (str. 29, 30) a řada dalších. Dále se vyskytuje řada terminologických nejasností např. str. 20 „...záruka dosažení uspokojení...“, zřejmě míněno jako uspokojení nároku na náhradu škody poškozeného a řada dalších. V kapitole 1.5.1. ke zkrácenému přípravnému řízení se studentka zabývá okrajovými záležitostmi na místo toho, aby deklarovala základní podmínky pro stanovení zkráceného přípravného řízení i když pojednání o tomto druhu trestního řízení považuji vzhledem k zaměření práce za zcela zbytečné. Některý text práce je dost nesrozumitelný, zkomolený např. str. 64: SZ „...vyvažuje

zvýhodnění...“. Kapitola třetí je věnována charakteristice mediace a úlohou probační a mediační služby v rámci odklonů. Čtvrtá kapitola obsahuje vcelku ucelený a dobře pojatý přehled a základní charakteristiku odklonů v jiných státech. Jako srovnání si autorka vybrala Rakousko, Polsko a pak srovnání pojetí mediace v Evropě a v USA. V páté kapitole se studentka zamýšlí nad vývojem institutů odklonů v trestním řízení a jejich další směřování. Tato kapitola je cenná tím, že autorka tak prezentuje vlastní názor a zamýšlí se nad danou problematikou. V celku zajímavý je její návrh, aby mediace byla realizována i u jiných typů odklonů a nejenom u narovnání. Za diskutabilní však považuji její návrh na uplatnění dohody o vině a trestu i na zvlášť závažné zločiny. Tuto myšlenku by měla blíže objasnit při obhajobě.

Po stránce gramatického zpracování je práce zatížena řadou chyb, nejasností, dvojsmyslností, aniž si je zřejmě studentka uvědomila.

Rozsah zdrojové literatury je zcela vyhovující a rovněž práce se zdroji je velmi dobrá. Za vše hovoří i 206 odkazů, ze kterých studentka čerpala. Co lze kvitovat je jejich smysluplná volba, jejich propojení a návaznost.

Závěr: V obsáhlé práci se studentka vcelku úspěšně pokouší uceleně podat a vysvětlit dosti složitou problematiku odklonů v trestním řízení. Práce je svým obsahem inspirativní a zajímavá až na četné terminologické nejasnosti a novotvary, které v trestním právu nejsou typické. Co je však poněkud problém, je čeština. Práce je zatížena řadou gramatických chyb, které ji značně dehonestují.

I přes předešlé konstatování je práce přínosná zejména uceleným zpracováním problematiky a zejména jejím srovnávacím mechanismem jednotlivých typů odklonů a také mezinárodním pohledem. Za přínos práce lze považovat i tzv. empirickou část, ve které jsou rozebrány konkrétní případy z pohledu využitých odklonů v trestním řízení.

Práci, vzhledem k vytkaným chybám, hodnotím jako **dobrou**.

Při obhajobě navrhuji položit otázku: Vysvětlete rozdíl mezi skutkem a skutkovou okolností.

V Praze, dne 11.4.2014

Doc. JUDr. Jan Chmelík, Ph.D.

